№ 3. Warszawa, 1 lipiec 1931 r. Rok V.

DZIENNIK URZĘDOWY
POLSKIEGO MONOPOLU TYTONIOWEGO

TREŚĆ:

PRZEPISY ORGANIZACYJNE

51.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 6 maja 1931 r.

w sprawie zmian granic okręgów urzędów skarbowych akcyz i monopolów państwowych w okręgach administracyjnych izb skarbowych I i II we Lwowie.

(Dz. U. R. P. z dn. 10 czerwca 1931 r. Nr. 52, poz. 433).

Na zasadzie art. 4 i 15 ustawy z dnia 31 lipca 1919 r. o tymczasowej organizacji władz i urzędów skarbowych (Dz. P. P. P. Nr. 65, poz. 391) zarządzam co następuje:

§ 1. Obszar powiatu turczańskiego, województwa lwowskiego, wyłącza się z okręgu adminitsracyjnego urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych w Stryju i włącza się ten powiat do okręgu administracyjnego urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych w Samborze.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

52.

ZARZĄDZENIE D. P. M. T.

z dnia 10 czerwca 1931 r.
L. 973/I/Og/31

w sprawie utworzenia komisji dla ustalania odpowiedzialności za uszkodzenia i braki.

Celem ustalania czy i w jakich wypadkach uzasadnionem byłoby pociąganie pracowników P. M. T. do odpowiedzialności materjalnej za szkody, wyrządzone monopolowi z powodu działań lub zaniedbań tych pracowników, powołuję do życia komisję specjalną w następującym składzie:

Przewodniczący — Gen. Insp. P. M. T. **Józef Dutkowski.**

Członkowie: Nacz. Wydziału **A. Lewicki,** Nacz. Wydziału **J. Napieralski,** Radca Min. **B. Ostrowski,** Inspektor **J. Szewczyk.**

Zastępstwo przewodniczącego pełnić będzie Nacz. Wydz. **A. Lewicki.**

Zastępstwo członków sprawować będą:

Kierownik Oddziału **M. Uzdowski** (zastępstwo Nacz Wydz. A. Lewickiego), Kierownik Oddziału **Z. Orłowski** (zastępstwo Nacz Wydz. J. Napieralskiego), Radca Ministerjalny **I. Kurkowski** (zastępstwo Radcy Min. B. Ostrowskiego), Radca Ministerjalny **J. Kułyniak** (zastępstwo Inspekt. J. Szewczyka).

Zadaniem Komisji jest:

1) ustalanie przyczyny zepsucia się wyrobów tyton., braków i uszkodzeń składowych oraz zatwierdzanie kosztów przeróbki surowca względnie wyrobów zepsutych;

2) ustalanie przyczyny powstania braku, uszkodzeń i przemoczeń surowca tytoniowego i wyrobów tytoniowych w wypadkach pozostających w związku z transportami lądowemii i wodnemi, o ile stwierdzonem zostało, że za szkody nie są odpowiedzialne organy przewożące;

3) stwierdzanie odpowiedzialności za szkody w wypadkach wymienionych pod 1) i 2) i wnioskowanie co do ew. pociągnięcia pracowników P. M. T. do odpowiedzialności materjalnej.

Niezależnie od powyższego komisja rozpatrywać będzie i inne sprawy dotyczące ponoszenia odpowiedzialności materjalnej przez pracowników P. M. T. z powodu szkód powstałych z winy tych pracowników.

Komisja działać będzie:

a) w sprawach wymienionych pod 1) na wniosek Wydziału Fabrykacyjnego;

b) w sprawach wyminionych pod 2) na wniosek Wydziału X (Oddział Transportowy);

c) w innych sprawach na wnioski zainteresowanych Wydziałów, przesłane Komisji za pośrednictwem Wydziału I.

Wydziały, kierujące sprawę do Komisji, powinny uprzednio przeprowadzić badania wstępne, potrzebne dla ustalenia przyczyn i warunków powstania szkody i przesyłając akta do Komisji dołączać dokładne zestawienie stanu faktycznego sprawy.

W wypadkach, gdy szkoda nie przenosi 100 zł, a wina pracownika jest bezsporna, spraw nie należy kierować do Komisji, lecz przesyłać do Wydziału I-go z odpowiednim wnioskiem; we wszystkich innych wypadkach, o ile tylko okoliczności sprawy uzasadniają pociągnięcie pracownika do odpowiedzialności materjalnej, kierowanie spraw do Komisji jest obowiązujące.

Odpisy pism, przy których Wydziały II lub X przesyłać będą w wypadkach wskazanych pod punktami 1 i 2 sprawy do Komisji, należy wraz z odpisami przedstawień stanu faktycznego podawać do wiadomości Wydziału I-go.

Posiedzenie Komisji zwołuje Przewodniczący.
Komisja rozstrzyga większością głosów.
Komisji przysługuje prawo powoływania rzeczoznawców z grona pracowników P. M. T.

W razie uznania przez Komisję, że szkoda powstała bez winy prac. P. M. T., Komisja zwraca akta z odnośną uchwałą zainteresowanemu Wydziałowi do dalszego urzędowania, przesyłając równocześnie odpis uchwały do wiadomości Wydziału I-go.

W miarę możności Komisja powinna wypowiedzieć przytem swą opinję, czy i komu z poza pracowników P. M. T. należałoby przypisać powstanie szkody, względnie swą opinję co do ewentualnego zapisania szkody na straty P. M. T., o ile winy nie można nikomu udowodnić.

W wypadku stwierdzenia przez Komisję, iż odpowiedzialność za szkodę ponosi pracownik P. M T., Komisja powinna odstąpić akta sprawy Wydzia-

łowi I-mu, wypowiadając się przytem, czy i jaką kwotę należałoby ściągnąć od winnych.

Wnioski co do obciążenia pracownika lub zwolnienia go częściowo lub całkowicie od odpowiedzialności powinny być odpowiednio umotywowane.

Zarządzenie co do ściągnięcia od pracowników P. M. T. kwot, przypisywanych im na pokrycie wyrządzonych strat wymaga aprobaty:

a) w wypadkach, gdy chodzi o straty do 100 zł, t.j. w wypadkach niepodlegających rozpatrywaniu przez Komisję — Naczelnika Wydziału I-go,

b) w innych wypadkach — Dyrektora P.M.T.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 10 czerwca r. b.; jednocześnie uchyla się dotychczasowe zarządzenia, na mocy których działały komisje, powołane do rozpatrywania spraw wymienionych wyżej w punkcie 1 i 2 niniejszego zarządzenia, a w szczególności zarządzenia:

a) z dn. 24.IX. 25 r. L. 10004/Pr/25,
b) z dn. 4.XI. 26 r. L. 10742/Pr/I/27,
c) z dn. 23.IX. 27 r. L. 30294/I/27,
d) z dn. 22.X. 26 r. L. 10401/Pr/I/26,
e) z dn. 31.XII. 29 r. L. 225/I/Og/30.

Dyrektor Polskiego Monopolu Tytoniowego

(—) Dr. *A. Kreutz*

SPRAWY OGÓLNE

53.

ZARZĄDZENIE D. P. M. T.

z dnia 29 maja 1931 r.

w sprawie zmiany numeru policyjnego posesji P. M. S. i W. T. oraz U. W. T. w Grodnie.

Do
Generalnego Inspektoratu P. M. T., wszystkich Wydziałów, Oddziału Robotniczego i Kancelarji D. P. M. T. oraz do wszystkich Zakładów i Urzędów P. M. T.

Niniejszem podaje się do wiadomości, że Państwowy Magazyn Surowców i wyrobów tytoniowych oraz Urząd Wykupu Tytoniu w Grodnie, mieszczący się przy ul. Jagiellońskiej, otrzymał obecnie nowy **numer 46** zamiast dawniejszego 36-ego.

Za Dyrektora P. M. T.
(—) *Gawiński*
Naczelnik Wydziału

54.

ZARZĄDZENIE D. P. M. T.

z dnia 26 czerwca 1931 r.
L. 1420/X/Tr/31

w sprawie adresowania przesyłek kolejowych.

Do
wszystkich Fabryk i Zakładów Polskiego Monopolu Tytoniowego, Generalnego Inspektoratu i wszystkich Wydziałów i Oddziałów Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego.

W przesłanym przy okólniku z dnia 13.XI. 1930 r. L. 2978/X/Tr/30 wykazie adresów kolejowych Fabryk i Zakładów Polskiego Monopolu Tytoniowego ulega zmianie adres Państwowego Magazynu Wyrobów Tytoniowych w Kaliszu, ul. Łódzka Nr. 23 na ulica Łódzka Nr. 29.

Za Naczelnika Wydziału
(—) *Orłowski*
Kierownik Oddziału Transportowego

55.

ZARZĄDZENIE D. P. M. T.

z dnia 25 czerwca 1931 r.
L. 1063/I/Og/31

w sprawie przeprowadzenia oszczędności budżetowych.

Do Panów
Generalnego Inspektora P. M. T., Naczelników Wydziałów D. P. M. T., Kierowników samodzielnych Oddziałów D. P. M. T., Naczelnika Kancelarji D. P. M. T., Dyrektorów i Kierowników Zakładów i Urzędów P. M. T.

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego otrzymała poniższe pismo okólne Pana Ministra Skarbu z dnia 22 czerwca 1931 r. L. D. I. 8133/3/31:

„W dniu dzisiejszym otrzymałem następujący okólnik Pana Prezesa Rady Ministrów:

„Dla utrzymania równowagi budżetowej stało się rzeczą konieczną zmniejszenie sumy wydatków o 300 miljonów złotych.

Urzeczywistnienie tej kompresji budżetu daje się osiągnąć tylko na drodze poważnych ofiar.

Rozumiem, że w tej sytuacji uwaga zwraca się przedewszystkiem ku tym działom budżetu, które wyrażają się w największych stosunkowo cyfrach, jak np. ku budżetowi wojskowemu i budżetowi szkolnictwa.

Zmniejszenie wydatków w tych działach osiągnęło jednak najdalszą granicę dopuszczalną. Wzgląd na obronność państwa nie pozwala na żadne dalsze redukcje w budżecie wojskowym, dalsze zaś zmniejszenie budżetu szkolnictwa musiałoby prowadzić do zredukowania kilku tysięcy szkół, do czego dopuścić nie można.

Dlatego też kompresje musiały tem głębiej sięgnąć w budżety resortów pozostałych i tem dotkliwiej dotknąć te ministerstwa i prace, przez nie prowadzone.

Lecz nawet i te najdalej przeprowadzone zmniejszenie wydatków rzeczowych i zredukowanie prac nie dały w ostatecznym wyniku cyfry, która osiągnięta być musi. Zmniejszenie zaś wydatków związane z pracą nad usprawnieniem i uproszczeniem administracji może przynieść praktyczne wyniki budżetowe dopiero po upływie pewnego czasu, nieraz po szeregu miesięcy.

Tymczasem w obecnej sytuacji konieczne jest uzyskanie wyników bez zwłoki.

Wobec tego, poza przeprowadzeniem restrykcji rzeczowych, rząd musiał się zdecydować na zredukowanie dodatków do poborów urzędników, t. j. dodatków stołecznego, budowlanego i morskiego, oraz częściowo kresowego i portowego.

Rozumiem i doceniam w pełni, jak dotkliwem jest to zarządzenie dla pracowników państwowych, których trudne położenie materjalne znam dobrze. Doceniam również w pełni konieczność zasadniczego uregulowania sprawy uposażenia pracowników państwowych w jej całokształcie.

Sytuacja finansowa państwa wymaga jednak w chwili obecnej zarządzeń radykalnych i dających wyniki natychmiastowe.

Utrzymanie bowiem równowagi budżetowej jest i musi być naczelnym nakazem nietylko dla rządu, lecz i dla całego społeczeństwa. Na niej opiera się, jako na jednej z głównych podstaw, stałość naszej waluty, zdobyta kosztem wielkich ofiar, poniesionych przez całe społeczeństwo i olbrzymiego wysiłku. Wszystkie zatem, nawet najbardziej skądinąd ważne sprawy życia państwowego, jak również i sprawy życia osobistego obywateli muszą być dziś temu naczelnemu nakazowi podporządkowane bezwzględnie.

Dlatego też domagając się dziś zarówno od kierowników resortów, jak i od pracowników tak ciężkich ofiar, wierzę, iż znajdę zrozumienie z ich strony. Wierzę, że zarządzenia te przyjęte zostaną tak, jak zostały przez rząd wydane: — jako ciężka, lecz nieunikniona konieczność, której wymaga dobro całego Państwa.

Proszę Pana Ministra, by wszyscy urzędnicy Ministerstwa zostali o powyższem stanowisku rządu, dokładnie poinformowani i oczekuję, że zarówno Pan Minister, jak i podwładni mu urzędnicy okażą ze swej strony całą energję i inicjatywę w osiąganiu najskuteczniejszych oszczędności, których chwila obecna wymaga od wszystkich bez wyjątku".

Ze swej strony zwracam się do Panów, jako do tych, dla których kwestja równowagi budżetowej Państwa jest najlepiej zrozumiałą, z gorącym apelem, aby nietylko zastosowali się ściśle do wydawanych zarządzeń oszczędnościowych, lecz aby zechcieli Panowie wystąpić z jaknajdalej idącą inicjatywą w kierunku przeprowadzenia dalszych jeszcze ograniczeń w wydatkach budżetowych, tudzież, aby przez właściwe zrozumienie i naświetlenie zamierzeń Rządu oddziałali na podwładny sobie personel, by przez jaknajbardziej wytężoną i celową pracę przyczynił się do sprężystego przeprowadzenia tych zamierzeń."

O powyższem zechcą Panowie zawiadomić cały podległy personel, wzywając go do przestrzegania zasad jaknajdalej idącej oszczędności.

Jednocześnie wzywam Panów do dokładnego ponownego rozważenia wszystkich możliwości oszczędnościowych w powierzonym Panom działach pracy i ewentualnego przedłożenia Dyrekcji odpowiednich wniosków, przyczem zaznaczam, iż inicjatywa poszczególnych urzędników monopolu w zakresie oszczędności powinna być przez Panów i będzie przez Dyrekcję najskwapliwiej przyjmowana.

Wnioski oszczędnościowe inicjatorzy winni przesyłać do Wydziału I Dyrekcji.

Dyrektor Polskiego Monopolu Tytoniowego

(—) **Dr. A. Kreutz**

SPRAWY OSOBOWE

56.

ZARZĄDZENIE D. P. M. T.

z dnia 27 maja 1931 r.

L. 4077/I/Os/31

w sprawie wojskowych dokumentów osobistych.

Do

Fabryk i Zakładów Polskiego Monopolu Tytoniowego

(w s z y s t k i e).

II-gi Viceminister Spraw Wojskowych w imieniu Ministra Spraw Wojskowych zwrócił uwagę na to, że zdarzają się wypadki odbierania przez władze cywilne od osób, należących do rezerwy względnie pospolitego ruszenia, wojskowych dokumentów osobistych, czy to dla zabezpieczenia lub wyegzekwowania należnych Skarbowi Państwa sum, czy też dla prowadzenia ewidencji tych osób i t. p.

Ponieważ wojskowe dowody osobiste (książeczki wojskowe, zaświadczenia wojskowe) stwierdzają stosunek do powszechnego obowiązku wojskowego danych osób, są więc wyłącznie przeznaczone dla nich i dla władz wojskowych, przeto władze cywilne mogą jedynie żądać okazania tych dowodów, lecz nigdy ich odbierać.

Karty mob. dołączone do książeczek wojskowych, są rozkazem wojskowym, którego wykonania władze wojskowe mogą żądać w każdej chwili.

Odbieranie zatem tych dokumentów przez władze cywilne jest niedopuszczalne, tak ze względu na interes wojska, jak i bezpieczeństwa Państwa.

Wynika to również z art. 98 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. Nr. 46 z 1928 r.), który przewiduje kary dla nieposiadających wojskowych dokumentów osobistych z własnej winy.

W związku z tem, oraz na skutek zarządzenia Min. Skarbu z dnia 28.IV. 1931 r. L. D. I. 1448/1/31 poleca się Fabrykom i Urzędom bezwzględnie zaniechać odbierania wojskowych dokumentów osobistych.

Dla ustalenia tożsamości poszczególnych osób, bądź to w razie potrzeby założenia ich ewidencji, względnie przy sporządzaniu protokułów, należy posługiwać się w pierwszym rzędzie ich zwykłemi dowodami osobistemi, w braku zaś tych mogą władze żądać jedynie okazania wojskowych dokumentów osobistych celem ewentualnego sporządzenia z nich potrzebnych odpisów, dotyczących danych personalnych, nigdy jednak tych dowodów odbierać.

Za Naczelnika Wydziału

(—) **Br. Ostrowski**

Kierownik Oddziału Osobowego

57.

WYJAŚNIENIE MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 5 czerwca 1931 r.

Nr. D. I. 22495/5/30

w sprawie opłaty emerytalnej za czas służby kontraktowej.

(L. D. P. M. T. 5087/I/Os/31).

Na pismo z dnia 24 kwietnia 1931 r. L. 3812/I. Os/31, Ministerstwo Skarbu oznajmia co następuje:

Obliczanie opłaty emerytalnej oraz odsetek, które winny były być uiszczane w myśl ustępu siódmego art. 37 ustawy emerytalnej w brzmieniu z dnia 11 grudnia 1923 r., musi się odbywać zależnie od rozmaitych okoliczności każdej poszczególnej sprawy i rozmaitych możliwych ewentualności.

Z tego powodu w wypadkach, w których nastręcza się wątpliwość, w jaki sposób należy wymierzyć 3% opłatę emerytalną z procentem składanym po 6 od sta, w myśl ustępu siódmego art. 37 ustawy emerytalnej w brzmieniu z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6, poz. 46 z r. 1924), względnie 5% opłatę emerytalną bez odsetek w myśl art. 37 tej ustawy w brzmieniu znowelizowanem (Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 380 z r. 1931) w wypadkach, gdy ani wymienione postanowienie ustawowe, ani rozporządzenia wykonawcze do nich, nie zawierają wystarczającej dyrektywy, należy z powołaniem się na reskrypt niniejszy akta danej sprawy przedłożyć Ministerstwu Skarbu z przedstawieniem wątpliwości i wyszczególnieniem, jaki czas służby kontraktowej ma być w danym wypadku zaliczony do wysługi emerytalnej, od którego dnia dana osoba została mianowana na stałe, jakie uposażenie z dodatkami otrzymała za pierwszy miesiac służby z nominacją na stałe i ile wynosiła opłata emerytalna od uposażenia służbowego za ten miesiąc.

Momentem decydującym zastosowania normy 3% opłaty z 6% składanym, względnie 5% opłaty emerytalnej jest termin przejścia danej osoby w stan spoczynku i chwila powstania uprawnień emerytalnych.

Jeżeli przejście w stan spoczynku nastąpiło przed 31 marca 1931 r., to w tym wypadku również ocena praw emerytalnych oraz wszelkich orzeczeń w danej sprawie musi nastąpić na podstawie przepisów prawnych, obowiązujących w chwili powstania dla danej osoby uprawnień emerytalnych, a zatem przy zastosowaniu między innemi przepisów art. 37 ustawy emerytalnej w brzmieniu z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6, poz. 46 z r. 1924), t. j. przy normie 3% opłaty z 6% składanym, który to przepis obowiązywał do dnia 31 marca 1931 r., natomiast w wypadkach przejścia zainteresowanej osoby w stan spoczynku po dniu 31 marca 1931 r., a więc od 1 kwietnia 1931 r. znajdują zastosowanie postanowienia ustawy emerytalnej w brzmieniu znowelizowanem, ogłoszonem w Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 380 z r. 1931, a zatem między innemi norma 5% opłaty za służbę kontraktową zaliczalną według art. 37 ustawy emerytalnej.

Odsetki 6% liczyć należy od 3% opłaty emerytalnej przy każdej miesięcznej racie opłaty od dnia płatności tej opłaty (1-go danego miesiąca) do dnia uzyskania przez danego funkcjonarjusza pierwszej nominacji na stałe.

Jeżeli mianowanie na stałe nastąpiło przed dniem 1 października 1923 r. należy określić, jakie uposażenie służbowe z dodatkami otrzymałaby dana osoba, gdyby ustawa uposażeniowa z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) z mnożną ustanowioną na miesiąc październik 1923 r. i dodatkiem do mnożnej na ten miesiąc obowiązywała już w chwili mianowania danej osoby na stałe i ile wynosiłaby opłata emerytalna od tego uposażenia.

Co się tyczy kwestji, jak postępować w tych wypadkach, gdy funkcjonarjusz przeniesiony w stan spoczynku domaga się zaliczenia mu do wysługi emerytalnej okresu czasu, w którym po upadku b. państwa austrjackiego nie mógł pełnić służby z powodu opanowania b. Galicji Wschodniej przez władze ukraińskie, to z zestawienia art. 37 i 81 ustawy emerytalnej wynika, że służba tych funkcjonarjuszów, którzy ze służby w byłych państwach zaborczych przeszli do służby w Państwie Polskiem, może być liczona, jako służba w b. państwie zaborczem jedynie po dzień, w którym b. państwo austro-węgierskie, niemieckie lub rosyjskie, przestało być państwem zaborczem w stosunku do Państwa Polskiego, a jako służba w Państwie Polskiem, czas od dnia rzeczywistego objęcia służby państwowej polskiej.

Wynika to również z orzeczeń Najwyższego Trybunału Administracyjnego w analogicznych sprawach.

O ile zatem chodzi o funkcjonarjuszów, którzy byli w służbie byłego państwa austrjackiego po dzień 31 października 1918 r., a do służby państwowej polskiej nie mogli zgłosić się i objąć ją bezpośrednio z dniem 1 listopada 1918 r. dlatego, że przeszkodziło im w tem opanowanie b. Galicji Wschodniej przez władze ukraińskie, to czas pozostawania pod tą władzą nie może być im liczony do wysługi emerytalnej, ani jako służba państwowa u b. władz zaborczych austrjackich, ani też jako służba państwowa polska.

Czas służby państwowej polskiej tych funkcjonarjuszów liczy się do wysługi emerytalnej dopiero od dnia rzeczywistego objęcia tejże służby.

58

ZARZĄDZENIE D. P. M. T.

z dnia 11 czerwca 1931 r.

L. 992/I/Og/31

w sprawie cofnięcia wypłaty osobnych dodatków budowlanych.

W związku z rewizją płac pracowników Polskiego Monopolu Tytoniowego cofam od dnia 1 lipca r. b. wypłatę osobnych dodatków budowlanych pra-

cwnikom P. M. T. za udział w Komitetach Budowy i pracach nad budowlami P. M. T.

Dyrektor Polskiego Monopolu Tytoniowego
(—) Dr. *A. Kreutz*

59.

ZARZĄDZENIE MINISTERSTWA SKARBU

z dnia 26 czerwca 1931 r.

Nr. D. I. 5238/2/31

w sprawie poruczenia pełnienia obowiązków zastępcy Dyrektora P. M. T. Naczelnikowi Wydziału Ernestowi Zarembie.

Do
Pana Ernesta Zaremby
Naczelnika Wydziału w Dyrekcji
Polskiego Monopolu Tytoniowego
w/m.

Na zasadzie postanowień § 14 Rozporządzenia z dnia 30 maja 19 roku (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 507) poruczam Panu czasowo pełnienie obowiązków Zastępcy Dyrektora Polskiego Monopolu Tytoniowego, z równoczesnym pozostawieniem Panu kierownictwa Wydziału Ogólnego Dyrekcji.

Minister Skarbu
(—) **Jan Piłsudski**

SPRAWY ROBOTNICZE

60.

OKÓLNIK D. P. M. T. Nr. 80

z dnia 13 czerwca 1931 r.
L. 3398/OR/31

w sprawie dokonywania wypłat wynagrodzenia robotnikom raz na miesiąc.

Do
wszystkich Fabryk i Zakładów P. M. T.

Opierając się na zezwoleniu Ministerstwa Pracy i O. S. z dnia 27 maja 1931 r. Ok. 8/31, wydanem w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu na mocy art. 32 ust. 3 Rozporządz. Prezydenta Rzplitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr. 35/28, poz. 324), Dyrekcja zarządza z dniem 1 lipca 1931 r. dokonywanie wypłat wynagrodzenia robotnikom, zatrudnionym w Fabrykach i Zakładach P. M. T. **raz na miesiąc**, przyczem w ciągu miesięcznego okresu płatniczego asygnuje się zaliczki w sposób następujący:

1) **podczas pełnego tygodnia pracy** wypłata zaliczek na poczet normalnego wynagrodzenia, przypadającego robotnikom za I-szą dekadę następuje w dniu 12-ym, a za II-gą dekadę — w dniu 22-im miesięcznego okresu płatniczego;

2) **podczas skróconego tygodnia pracy** wypłata zaliczek następuje co tydzień, we wtorki, na poczet normalnego wynagrodzenia, przypadającego robotnikom za wszystkie okresy obliczeniowe, ustalone zarządzeniem z dnia 10 marca 1931 r. L. 1825/OR/31, z wyjątkiem okresu ostatniego.

Wypłata wynagrodzenia za miesięczny okres płatniczy następuje: przy zaliczkowaniu co dekadę — w dniu 2-im, a przy zaliczkowaniu co tydzień — w pierwszy wtorek każdego następnego miesiąca (patrz przykład w zarządzeniu L. 1825/OR/ /31).

Jeżeli w dniu, wyznaczonym na wypłatę przypada święto, to wypłata odbywa się w dniu bezpośrednio poprzedzającym — w razie asygnowania zaliczek co dekadę lub w dniu bezpośrednio następującym — w razie asygnowania zaliczek co tydzień.

Miesięczny okres płatniczy pokrywa się z miesiącem kalendarzowym. Wszystkie zaliczki wypłaca się z tej samej zbiorowej listy zaliczkowej. Z całego miesięcznego okresu płatniczego sporządza się pełną listę płacy, w której potrąca się robotnikom **w całości** wszystkie wypłacone uprzednio zaliczki, zgodnie z art. 38-ym cytowanego na wstępie Rozporządzenia.

Zaliczki wypłaca się w wysokości 95% normalnego wynagrodzenia, do którego robotnik nabył prawo za swą pracę w danej dekadzie lub okresie obliczeniowym, z zaokrągleniem wdół do jednego złotego. Przez normalne wynagrodzenie rozumie się w tym wypadku płacę zasadniczą łącznie z dodatkami: starszeństwa, na dzieci, wyrównawczym, osobistym i 15%-wym. Wypłata wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, oraz wypłata premji następuje raz na miesiąc z list płacy.

Przy wypłacie zaliczek 5% zarobku zatrzymuje się na pokrycie: składek, przypadających od robotnika za ubezpieczenia społeczne, potrąceń z tytułu podatku dochodowego i t. p. Ma to na celu zabezpieczenie robotnika przed znacznemi jednorazowemi potrąceniami przy obrachunkach miesięcznych. Z tych samych względów zmniejsza się również zaliczki o odpowiedni procent w razie aresztów na płace lub innych potrąceń. Wszystkie zaliczki w każdym okresie płatniczym podlegają zmniejszeniu zasadniczo o ten sam procent, który nie może przekraczać norm, ustalonych w § 11-ym uzupełnionych „Przepisów".

Niniejsze zmienia w zasadzie jedynie formę wypłat, nie narusza zaś w niczem, ani ustalonych terminów wypłat, ani też znacznej wysokości wypłacanych zaliczkowo zarobków. Pozatem wszystkie dotąd obowiązujące zasady wynagradzania robotników i obliczenia im zarobków utrzymuje się w mocy, bez zmiany.

Oprócz oczywistych, daleko idących oszczędności na pracy dla Administracji Fabryk i Zakładów P. M. T. nowy system wypłat zawiera również strony dodatnie dla robotników, m. i. rozwiązuje racjonalnie kwestję podatku osobisto-dochodowego i t. p.

W związku ze zmianą systemu wypłat zmienia się jednocześnie dotychczasowe brzmienie par. 10 uzupełnionych „Przepisów, normujących prawa i obowiązki robotników P. M. T.", któremu nadaje

się treść następującą: „Wynagrodzenie wypłaca się w gotówce raz na miesiąc, przyczem w ciągu miesięcznego okresu płatniczego asygnuje się zaliczki w sposób następujący:

1) podczas pełnego tygodnia pracy wypłata zaliczek na poczet wynagrodzenia za I-szą dekadę następuje w dniu 12-ym, a za II-gą dekadę w dniu 22-im okresu płatniczego;

2) podczas skróconego tygodnia pracy — wypłata zaliczek następuje co tydzień, we wtorki.

Wypłata wynagrodzenia za miesięczny okres płatniczy następuje: przy zaliczkowaniu co dekadę — w dniu 2-im, a przy zaliczkowaniu co tydzień— w pierwszy wtorek każdego następnego miesiąca.

Jeżeli w dniu, wyznaczonym na wypłatę przypada święto, to wypłata odbywa się w dniu bezpośrednio poprzedzającym — w razie asygnowania zaliczek co dekadę lub w dniu bezpośrednio następującym — w razie asygnowania zaliczek co tydzień.

Zaliczki wpłaca się w wysokości 95% wynagrodzenia z zaokrągleniem wdół do jednego złotego.

Identyczną zmianę należy wprowadzić do § 4 „Regulaminu, obowiązującego robotników Fabryk — Zakładów P. M. T.“ Zmianę tę powinien zatwierdzić miejscowy Inspektor Pracy (patrz ok. z dnia 6.X. 1928 r. L. 35963/V/28).

Ponieważ o zmianie systemu wypłat robotniczych w P. M. T. wszyscy Inspektorzy Pracy Okręgowi i Obwodowi zostali już powiadomieni przez Ministerstwo Pracy i O. S. — Gł. Inspektora pracy okólnikiem z dnia 27 maja 1931 r. Nr. 8/31, przeto nie należy się spodziewać, aby na tle zatwierdzenia zmian w regulaminie wynikąć mogły jakiekolwiek trudności.

O zmianach systemu wypłat i § 10 uzupełnionych „Przepisów“ należy uprzedzić robotników najpóźniej w dniu 18 czerwca 1931 r., wywieszając jednocześnie wyciąg z niniejszego na tablicy ogłoszeń.

Wskazówki co do przejścia na wypłaty miesięczne, wzór zbiorowej listy zaliczkowej i odpis okólnika Min. Pracy i O. S. Nr. 8/31 załącza się.

3 załączniki.

Za Dyrektora P. M. T.
(—) **Dutkowski**
Generalny Inspektor

Załącznik Nr. 1 do L. 3398/OR/31.

WSKAZÓWKI

dotyczące przejścia na wypłatę zarobków robotniczych raz na miesiąc.

A. Przy wypłacie zaliczek co dekadę.

1) Druki, używane do kontroli obecności robotników oraz na listy płacy służą obecnie na cały miesiąc. W tym celu należy przedziałkę, przypadającą na skrzyżowaniu rubryk: pionowej — zatytułowanej: miesiąc . . . . . . 19. . Dekada . . . . i poziomej, do której wpisuje się nazwisko robotnika przedzielić w równych odstępach jeszcze 2-a poziomemi linjami. Utworzy się w ten sposób ilość kratek odpowiadająca ilości dni całego miesiąca. W m-cu lipcu r. b. wskazana rubryka będzie się przedstawiać jak następuje:

	Miesiąc lipiec 1931 r. Dekada										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
z przeniesienia .											
	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	
	1	—	1	1	1	1	1	1	—	1	
1) Robotnik X .	1	1	1	1	1	–	1	1	1	1	1
	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	
	1	—	—	1	1	1	1	1	—	—	
2) Robotnik Y .	1	1	1	1	1	–	—	1	1	1	1

Uwaga: 1) odpowiednikiem dla każdej daty miesiąca jest jedna kratka w której umieszcza się znak obecności, jak to wskazuje przykład obok.

2) Robotnik X pracuje w F-ce, czynnej w ciągu pełnego tygodnia pracy, robotnik zaś Y pracuje w F-ce, czynnej przez 5 dni w tygodniu.

2) W tak uzupełnionych drukach, przeznaczonych na m-c następny do kontroli obecności robotników należy przed końcem każdego miesiąca wypełnić rubryki: imię i nazwisko, kategorja, ilość lat służby, ilość dzieci, zasadnicza płaca dzienna, dodatki dzienne i normalne wynagrodzenie dzienne (łącznie z 15% dodatkiem).

3) W identycznym porządku, jak są umieszczone nazwiska w liście obecności, należy wpisać nazwisko do listy zaliczkowej, przynajmniej na 3 dni przed wypłatą pierwszej zaliczki.

4) Potrąceń z tytułu aresztów i t. p., które wpływać będą w ciągu całego danego miesiąca, dokonywa się dopiero z początkiem m-ca następnego. W tym celu na dwa dni przed końcem pierwszej dekady nowego miesiąca kalendarzowego, należy zbadać, w jakiej kwocie pozostały niespłacone areszty wzgl. inne potrącenia, ewentualnie jakie nowe areszty wzgl. potrącenia wpłynęły w m-cu poprzednim; określić procentowy stosunek tych aresztów do płacy danego robotnika i wpisać odpowiedni procent do listy zaliczkowej. Procentowe zmniejszenie zaliczek powinno być zasadniczo ustalone tylko raz na cały miesiąc przed wypłatą pierwszej zaliczki.

5) Również na dwa dni przed końcem pierwszej dekady nowego miesiąca kalendarzowego wpisuje się z listy obecności do listy zaliczkowej „normalne dzienne wynagrodzenie razem".

6) W ostatnim dniu dekady, o godz. 10 rano wpisuje się do listy zaliczkowej ilość dni, przepracowanych przez robotnika w dekadzie. Mając wypełnione wszystkie dane w liście zaliczkowej, potrzebne do wypłacenia pierwszej zaliczki mnoży się ilość dni przez normalne dzienne wynagrodzenie razem, iloczyn zmniejsza się o 5% oraz ewent. o dodatkowy procent z tyt. aresztów, a różnicę wpisuje się do rubryki: zaliczka 1.

7) Przy wypłacie zaliczki za II-ą dekadę postępuje się tak samo, jak w p. 6. Po wypłacie ostatniej zaliczki sporządza się odpis zbiorowej listy zaliczkowej; oryginał tej listy załącza się jako dowód kasowy do asygnaty, na podstawie której wypłacono robotnikom ostatnią zaliczkę. W asygnatach na wypłatę wszystkich poprzednich zaliczek w okresie płatniczym należy powołać się tylko na listę zaliczkową, dołączoną do asygnaty na ostatnią zaliczkę.

8) W ostatnim dniu miesiąca, o godz. 10 rano w liście obecności, która jednocześnie przybiera charakter bruljonu listy płacy, dodaje się wszystkie dni obecności robotnika w pracy, wpisuje się ich sumę do rubryki „razem", wypełnia się z osobnych zapisków rubryki: „za godziny nadliczbowe" oraz wszystkie rubryki, dotyczące premji, wpisuje się na potrącenia całkowitą kwotę wypłaconych zaliczek (dla ułatwienia można tę czynność wykonać również przed końcem miesiąca), poczem dokonywa się zwykłego obliczenia.

B. Przy wypłacie zaliczek, co tydzień.

Wszystkie wskazówki, zawarte w punktach od 1 — 8 mają identyczne zastosowanie przy wypłacie zaliczek, co tydzień, z tą tylko różnicą, że termin „dekada" należy zastąpić „okresem obliczeniowym" (L. 1825/OR/31).

Nadto, w celu odróżnienia odrazu wzrokowo poszczególnvch okresów obliczeniowych, należy w tytułowej rubryce, zawierającej wyliczenie wszystkich dni miesiąca odznaczyć czerwonym ołówkiem lub podwójną czarną kreską prawy bok prostokąta, w którym umieszczona jest data ostatniego dnia, zamykającego okres obliczeniowy. Wskazane jest to przykładowo w punkcie 1-ym niniejszego.

10) Urzędowi Skarbowemu oraz Kasie Chorych przesyła się wyciągi tylko z listy płacy, a więc raz na miesiąc. Do Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego przesyła się listy płacy również tylko raz na miesiąc.

11) Lista płacv i lista zaliczkowa stanowią jedną całość i powinny być z reguły przechowywane razem.

Załącznik Nr. 2 do L. 3398/OR/31.

LISTA ZALICZEK

na płace robotnicze za m-c .... 1931 r.

L. p.	Nazwisko i imię	% zmniejszenia na areszty, lub inne potrącenia	Normalne wynagrodzenie dzienne razem	Zaliczki										Razem	Pokwitowanie				
				ilość dni	I	ilość dni	II	ilość dni	III	ilość dni	IV	ilość dni	V		I	II	III	IV	V

Uwaga. 1) Zaliczce I odpowiada pokwitowanie I.

2) Sumowanie zaliczek w celu wpisania rezultatu do rubryki razem powinno być rozpoczęte bezpośrednio po wypłacie ostatniej zaliczki.

3) Podczas pełnego tygodnia pracy lista zaliczkowa będzie zawierała tylko 2-e rubryki zaliczek dekadowych i odpowiadające im 2-ie rubryki, przeznaczone na pokwitowania.

4) Podczas skróconego tygodnia pracy należy w liście zaliczkowej umieścić tyle rubryk, ile zaliczek będzie w danym miesiącu rzeczywiście wypłaconych.

5) Schematy list zaliczkowych można sporządzać narazie odręcznie.

Załącznik Nr. 3 do L. 3398/OR/31.

M. P. i O. S.
GŁÓWNY INSPEKTOR PRACY

W sprawie terminów wypłat robotniczych w zakładach pracy Polskiego Monoplu Tytoniowego.

Warszawa, dn. 27 maja 1931 r.

Do
Panów Inspektorów Pracy wszystkich Okręgów i Obwodów.

OKÓLNIK Nr. 8/31.

Niniejszem komunikuję, że na mocy porozumienia Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z Ministerstwem Skarbu zezwala się w myśl ustępu 3-go art. 32 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 324) na dokonywanie wypłat wynagrodzenia robotnikom, zatrudnionym w zakładach Polskiego Monopolu Tytoniowego, raz na miesiąc z zastrzeżeniem wypłaty w ciągu miesięcznego okresu płatniczego zaliczek w sposób następujący:

a) podczas pełnego tygodnia pracy wypłaty zaliczek dokonywa się co pierwszą i drugą dekadę miesiąca;

b) podczas skróconego tygodnia pracy wypłaty zaliczek dokonywa się co tydzień.

Wysokość zaliczek wynosi około 95% wynagrodzenia, przypadającego za dekadę, względnie za tydzień.

FABRYKACJA

61.

OKÓLNIK D. P. M. T. Nr. 76

z dnia 26 maja 1931 r.
L. 1215/II/F/31

w sprawie urządzeń do badania zawartości nikotyny w materjałach tytoniowych.

Do
wszystkich Państwowych Fabryk Wyrobów Tytoniowych,
Państwowych Magazynów Surowców Tytoniowych w: Aleksandrowie, Kutnie, Maczkach, Oświęcimiu i Radomiu,
Magazynu Polskiego Monopolu Tytoniowego w Sofji.

Oddział Badań Tytoniowych przy Centr. Labor. Chem. P. M. S. w Warszawie opracował praktyczną metodę oznaczania nikotyny w materjałach tytoniowych.

Przesyłając w załączeniu opis metody tudzież tablicę do obliczania odsetek zawartości nikotyny Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego zawiadamia, że równocześnie zostają wydane zarządzenia co do dostarczenia wszystkim Fabrykom (z wyjątkiem Warszawy Dzielna i Grodna) oraz Państwowym Magazynom Surowców Tytoniowych w Aleksandrowie, Oświęciumiu i Radomiu przyrządów i odczynników, potrzebnych do przeprowadzania odnośnych badań— z wyjątkiem wody destylowanej, wapna gaszonego i gipsu białego (alabastrowego), które z łatwością mogą być zabezpieczone na miejscu.

Po dostarczeniu aparatów i odczynników Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego zarządzi wyszkolenie urzędników z pośród personelu dotyczących Zakładów w przeprowadzaniu badania tytoniu na zawartość nikotyny. W tej sprawie wyda Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego w stosownym czasie oddzielne zarządzenia.

Przez przydział przyrządów laboratoryjnych do badania zawartości nikotyny zostają równocześnie uwzględnione postulaty niektórych Zakładów, w sprawie urządzenia przy nich małego laboratorjum; przyrządy łącznie z aparatami Schultze'go do oznaczania zawartości piasku tudzież hygrometrami i aparatami do oznaczania wilgoci dadzą znakomitą pomoc w fabrykacji dla praktycznego rozwiązywania najważniejszych zagadnień.

Dyrektor Polskiego Monopolu Tytoniowego
(—) **Dr. A. Kreutz**

2 załączniki.

Załącznik Nr. 1 do L. 1215/II/F/31.

Metoda oznaczania nikotyny w tytoniu.

Próbkę około 100 g skrajanego tytoniu suszy się rozkładając w suchem miejscu, unikając przytem bezpośredniego zetknięcia z piecem, gdyż może to spowodować stratę nikotyny. Gdy tytoń jest już tak suchy, że daje się kruszyć w ręku, rozdrabnia się całą ilość na proszek w młynku lub moździerzu. Po dobrem wymieszaniu odważa się 15 g tytoniu, wsyp' do moździerza, dodaje 3 g wapna gaszonego i zwilża wodą (w ilości około 20 cm^3) do konsystencji gęstej pasty. Wilgotną masę rozciera się starannie w ciągu 20 min., poczem dodaje się stopniowo gipsu, rozcierając w dalszym ciągu. Gipsu dodaje się tyle, aby masę wysuszyć i doprowadzić do stanu sypkiego. Całą zawartość moździerza przesypuje się bez strat do suchej butelki na 500 cm^3, używając lejka do ciał sypkich. Aby zebrać resztki tytoniu rozciera się w moździerzu nieco gipsu, który też zsypuje się do tej samej butelki. Następnie dodaje się do butelki ściśle odmierzone kolbką miarową, skalibrowaną na wylew (z dwiema kreskami, należy napełniać do górnej kreski) 150 cm^3 technicznego touolu i skłóca się mocno na przyrządzie do wstrząsania w ciągu 20 min., poczem przesącza się płyn przez bibułkę do suchej erlenmajerki, przykrywając lejek szkiełkiem, aby zapobiec parowaniu cieczy. Z przesączu odmierza się kolbką miarową ściśle 50 cm^3, przenosi do czystej erlenmajerki, poczem dodaje się cylinderkiem taką samą ilość wody destylowanej i z kroplomierza 20 kropel roztworu jedeozyny. Po dodaniu jedeozyny ciecz należy parę razy starannie skłócić, wtenczas dolna warstwa (wodna) zabarwia się na różowo; jeżeli zabarwienie nie występuje odrazu, trzeba za-

Załącznik Nr. 2 do L. 1215/II/F/31.

TABLICA DO OBLICZANIA PROCENTU ZAWARTOŚCI NIKOTYNY

Liczba cm^3 kwasu solnego 1/10 N zużytego do miareczk. 50 cm^3 wyciągu tytoniowego, odpowiadających 5 g tytoniu	Procentowa zawartość nikotyny	Liczba cm^3 kwasu solnego 1/10 N:	Procentowa zawartość nikotyny	Liczba cm^3 kwasu solnego 1/10 N:	Procentowa zawartość nikotyny	Liczba cm^3 kwasu solnego 1/10 N:	Procentowa zawartość nikotyny	Liczba cm^3 kwasu solnego 1/10 N:	Procentowa zawartość nikotyny	Liczba cm^3 kwasu solnego 1/10 N:	Procentowa zawartość nikotyny
1,0	0,32	2,6	0,84	4,2	1,36	5,8	1,88	7,4	2,40	13,0	4,21
1,1	0,36	2,7	0,87	4,3	1,39	5,9	1,91	7,5	2,43	13,	4,37
1,2	0,39	2,8	0,91	4,4	1,43	6,0	1,94	7,6	2,46	14,0	4,54
1,3	0,42	2,9	0,94	4,5	1,46	6,1	1,98	7,7	2,49	14,5	4.70
1,4	0,45	3,0	0,97	4,6	1,49	6,2	2,01	7,8	2,53	15,0	4,86
1,5	0,49	3,1	1,00	4,7	1,52	6,3	2,04	7,9	2,56	15,5	5,02
1,6	0,52	3,2	1,04	4,8	1,55	6,4	2,07	8,0	2,59	16,0	5,18
1,7	0,55	3,3	1,07	4,9	1,59	6,5	2,11	8,5	2,75	16,5	5,35
1,8	0,58	3,4	1,10	5,0	1,62	6,6	2,14	9,0	2,92	17,0	5,51
1,9	0,62	3,5	1,13	5,1	1,65	6,7	2,17	9,5	3,08	17,5	5,67
2,0	0,65	3,6	1,17	5,2	1,68	6,8	2,20	10,0	3,24	18,0	5,83
2,1	0.68	3,7	1,20	5,3	1,72	6,9	2,24	10,5	3,40	18,5	5,99
2,2	0,71	3,8	1,23	5,4	1,75	7,0	2,27	11,0	3,56		
2,3	0,74	3,9	1,26	5,5	1,78	7,1	2,30	11,5	3,73		
2,4	0,78	4,0	1,30	5,6	1,81	7,2	2,33	12,0	3,89		
2,5	0,81	4,1	1,33	5,7	1,85	7,3	2,36	12,5	4,05		

czekać parę minut. Następnie przystępuje się do miareczkowania cieczy zapomocą kwasu solnego 0,1 N. Kwas należy dodawać kroplami, skłócając ciecz za każdym razem, aż do zaniku różowego zabarwienia dolnej warstwy. Jeżeli podczas miareczkowania powstaje emulsja, dobrze jest ogrzać erlenmajerkę wstawiając do ciepłej wody.

Od liczby cm³ kwasu, zużytego do miareczkowania, odejmuje się poprawkę na toluol (patrz niżej) i z tablicy odczytuje się % zawartości nikotyny.

Oznaczenie poprawki na toluol. W każdym balonie nowosprowadzonego toluolu należy oznaczyć poprawkę. W tym celu odmierza się kolbką miarową 50 cm³ toluolu do erlenmajerki, dodaje się cylinderkiem 50 cm³ wody destylowanej i z kroplomierza 20 kropel roztworu jodeozyny, poczem miareczkuje się 0,1 N kwasem solnym, aż do zaniku różowego zabarwienia dolnej warstwy. Odczytaną na biurecie użytą liczbę cm³ kwasu solnego uważa się za poprawkę na toluolu.

Toluol i roztwór jodeozyny są to płyny łatwo palne i dlatego nie należy ich trzymać blisko ognia.

Przykład obliczania zawartości nikotyny: za miareczkowanie 50 cm³ wyciągu tytoniowego zużyto 4,50 cm³ kwasu solnego 0,1 N, poprawka na toluol wynosi 0,35 cm³ kwasu solnego. Odejmując od 4,50 cm³ — 0,35 cm³ mamy 4,15 cm³, z tablicy widzimy, że 4,15 cm³ kwasu solnego odpowiadają 1,34% nikotyny.

Potrzebne odczynniki:

1.	Woda destylowana	5 l
2.	Toluol techniczny	15 kg
3.	Wapno gaszone	1 kg
4.	Gips biały (alabastrowy)	5 kg
5.	Kwas solny (0,1 N)	3 l
6.	Roztwór jodeozyny	200 cm³

Przyrządy laboratoryjne.

1.	Statywy do biuret na 2 sztuki	1 szt.
2.	Przyrząd do wstrząsania na 6 butelek	1 „
3.	Łopatka metalowa dług. 18 cm	1 „
4.	Łyżka metalowa pojemn. 10 cm³	1 „
5.	Moździerz porcelanowy 20 cm z tłuczkiem	2 „
6.	Kolbki miarowe skalibr. na wylew poj. 150 cm³	2 „
7.	Kolbki miarowe skalibr. na wylew poj. 50 cm³	6 „
8.	Cylindry miarowe na 50 cm³	2 „
9.	Biurety poj. 25 cm³ podziałka 1/10, z kran. szlif.	2 „
10.	Erlenmajerki poj. 250 cm³	12 „
11.	Butelki z korkami doszlifowanemi poj. 500 cm³	12 „
12.	Butelki z korkami doszlifowanemi poj. 5 litrów	1 „
13.	Butelki z korkami doszlifowanemi poj. 3 litry	1 „
14.	Tryskawka pojemn. 4500 cm³	1 „
15.	Kroplomierz pojemn. 100 cm³	1 „
16.	Lejki szklane zwykłe 8 cm kąt 60°	6 „
17.	Lejki szklane do ciał sypkich 8 cm	2 „
18.	Szkiełka kwadratowe 9 x 9 cm	6 „
19.	Bibułka do sączenia	50 ark.

62.

OKÓLNIK D. P. M. T. Nr. 77

z dnia 8 czerwca 1931 r.
L. 1165/II/F/31

w sprawie oznaczenia zawartości wilgoci w tytoniach metodą Schläpfera.

Do
wszystkich Państwowych Fabryk Wyrobów Tytoniowych.
Państwowych Magazynów Surowców Tytoniowych w: Aleksandrowie, Kutnie, Maczkach, Oświęcimiu i Radomiu,
Magazynu Polskiego Monopolu Tytoniowego w Sofji.

Oddział Badań Tytoniowych przy Centralnem Laboratorjum Chemicznem P. M. S. zastosował i wypróbował oznaczanie wilgotności w materjałach tytoniowych zapomocą metody Schläpfera.

Wobec tego, że motoda ta, w porównaniu z metodą wysuszania zapomocą aparatów elektrycznych (wzgl. spirytusowych) L. Schläpfera, które znajdują się w posiadaniu Zakładów:

a) skraca czas badania do 30 min.
b) daje daleko pewniejsze wyniki od aparatów elektrycznych,
c) nie wymaga: 1) drogich odczynników, 2) uwzględnia zatraty olejków i żywic tyton. 3) fachowego wyszkolenia i 4) drogich przyrządów,

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego postanowiła zaopatrzyć wszystkie Fabryki tudzież Państwowe Magazyny Surowców Tytoniowych w Aleksandrowie, Kutnie, Maczkach, Oświęcimiu i Radomiu (oraz ew. Magazyny P. M. T. w Sofji) w aparaturę i oddczynniki potrzebne do przeprowadzania badań tą metodą.

Aparaty i odczynniki zostaną przysłane Zakładom odzielnemi zarządzeniami. Obecnie Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego podaje w krótkości opis aparatury, tudzież zasady stosowania metody Schläpfera do oznaczania wilgotności w materjałach tytoniowych.

Aparat składa się z trzech głównych części:

a) z stożkowatej kolby Erlenmajera o pojemności do 300 cm³, zamkniętej korkiem, przez który przechodzi rurka do
b) chłodnicy Liebig'a 45 cm długiej, zasilanej zimną wodą z wodociągu i umieszczonej pionowo,
c) z cylidra Schläpfera, szklanego, zakończonego rurką kalibrowaną z oznaczeniem pojemności w cm³ i dziesiętnych.

Ponadto potrzebne są do przeprowadzenia badań: waga analityczna (aptekarska) z ciężarkami oraz maszynka spirytusowa z rezerwoarem i regula-

torem tudzież przyrządy pomocnicze do walcowania, rozdrabiania, regenerowania odczynnika i t. p.

Jako odczynnik służy ksylol (inaczej ksylen), płyn o temperaturze 110° C, produkt uboczny destylacji węgla, niełączący się z wodą i od niej lżejszy.

Ponieważ woda ma niższą temperaturę wrzenia, przeto woda w materjale tytoniowym ogrzana do temperatury parowania równocześnie z ksylolem, prędzej zostanie odparowana niż ksylol, mający wyższą temperaturę wrzenia, a zebrana i zmierzona po ochłodzeniu da ilość, o której oznaczenie chodzi.

Dla wykonania badania należy materjał tytoniowy możliwie rozdrobnić i odważyć w ilości 20 g (dwudziestu gramów) lub przy dużej zawartości wilgotności w ilości 10 g. Rozdrobniony i odważony materjał umieszcza się w kolbce stożkowatej Erlenmajera, poczem zalewa się 200 cm³ ksylenu (ksylolu). Kolbkę z zawartością zatyka się korkiem i łączy się z wodną chłodnicą, zasilaną zimną wodą z kurka wodociągowego. Pod chłodnicą, którą należy ustawić pionowo, umieszcza się cylinder szklany z podziałką objętościową w cm³.

Gdy cała aparatura jest zestawiona w sposób powyższy wówczas podgrzewa się palnikiem ostrożnie kolbkę z zawartością ciała badanego i doprowadza się ksylen (ksylon) do wrzenia. Następuje destylacja ksylenu (ksylolu) i tembardziej wody, zawartej w tytoniu, jako kipiącej przy temperaturze niższej. Para ksylenu (ksylolu) i wody dostaje się do chłodnicy, tam skrapla się i opada do cylindra dolnego z rurką podziałową. Woda, jako cięższa i nierozpuszczająca się w ksylenie opada nadół, właśnie do rurki kreskowanej, tak że łatwo można odczytać jej ilość w cm.

Przykład: Wzięto 20 g krajanki, dodano 200 cm³ ksylenu i oddestylowano. W cylindrze wydzielono 3 cm³ wody. W stosunku do wagi tytoniu jest to 15%.

Wogóle zaznaczyć należy, że aby otrzymać procentową ilość wody w stosunku do wziętej próby tytoniu należy cyfrę odczytaną na rurce pomnożyć przez pięć. Naprzykład: odczytano 3,7 wówczas % wody będzie 3,7 x 5 — 18,5%.

Przy wykonywaniu badania należy:

a) ksylol przesączyć przez bibułkę,

b) ksylol wraz z tytoniem dobrze skłócić przed destylacją,

c) pierwsze 30 cm³ ksylolu odpędzać powoli, poczem dopiero silniej, tak, aby w ciągu 30 minut odpędzić 3/4 t. j. 150 cm³,

d) kolbkę w czasie destylacji należy okryć płaszczem z papieru azbestowego,

e) przez chłodnice przepuszczać powolny strumień wody tak, aby wilgoć z powietrza nie skraplała się na powierzchni płaszcza,

f) po ukończeniu destylacji strącić do cylindra kropelki wody, przylegające do chłodnicy zapomocą gęsiego piórka, zwilżonego ksylolem,

g) ponieważ ksylol skropiony i zebrany w cylindrze w odzielnej od wody warstwie jest początkowo mętny, należy wstawić cylinder do ciepłej wody na 15 minut, a wydzielone kropelki wody strącić do skalibrowanej części cylindra za pomocą gęsiego piórka, zwilżonego ksylolem,

h) odpędzony ksylol zlać z nad wody i przesączyć przez bibułę, poczem może on służyć do dalszych badań. Przy jednorazowej destylacji następuje zatrata 50 cm³ ksylolu,

i) starannie czyścić naczynia, celem uniknięcia przylegania kropel wody do ścianek.

Chłodnicę i cylindry miarowe oczyszcza się strumieniem pary przy pomocy przyrządu do parowania. Gorący jeszcze cylinder suszy się prądem powietrza, przesączonego przez rurkę z watą, następnie napełnia się go mieszaniną chromową i ogrzewa 15 minut w ciepłej wodzie. Po wylaniu mieszaniny, nie spłókując resztek kwasu, paruje się ponownie kilka minut i suszy jak przedtem.

Jak wynika z przedstawionego opisu aparatury i metody, wykonywanie badań jest proste, krótkotrwające i łatwe, to też winno być stosowane przy fabrykacji i ekspertyzach surowców jaknajczęściej, a w każdym razie w wypadkach, gdzie potrzebne jest ścisłe oznaczenie zawartości wilgotności. Posiadane przez Fabryki aparaty elektr. posłużą za sprawdzian w czasie próbnego stosowania metody Schläpfera dla uzyskania pewności w posługiwaniu się tą metodą.

Zakłady monopolowe wymienione wyżej (z wyjątkiem Państwowej Fabryki Wyrobów Tytoniowych w Grodnie) otrzymają następujące części składowe aparatury i przyrządów oraz materjałów pomocniczych do aparatury:

Ilość	Nazwa przedmiotu.
1	Chłodnica Liebig'a 45 cm dł.
2	Cylinder (Schläpfer'a)
1	Kolba stożkowa miedziana a 300 cm³
2	Statyw z płytą i prętem 1 m dł.
2	Łapa podwójna
2	Łącznik
1	Łapa mała
1	Łącznik do małej łapy
1	Kółko z łącznikiem
1	Pulweryzator
1	Cylinder miarowy a 200 cm³
1	Lejek do ciał sypkich
2	Lejek zwykły 10 cm
1	Kolba (Parex) z płaskiem dnem a 1/2 ltr.
1	Kolba (Pyrex) z płaskiem dnem a 1 ltr.
1	Szufelka aluminjowa
2 metr.	Guma 6/10
1	Płytka miedziana 15 x 15 cm³ 3 mm grubości.

Potrzebne do badań wagi analityczne (aptekarskie) z ciężarkami niektóre Zakłady już posiadają; te które ich dotychczas nie mają, powinny zamówić w Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego (Wydział VI); maszynki spirytusowe z rezerwoarem mosiężnym i regulatorem należy zakupić na miejscu, o ile dany Zakład maszynki takiej nie posiada.

Załącznik do L. 1733/II/F/31.

ZAPISEK
nawilżania surowców tytoniowych

L. p.	Data badania operacji	Gatunek półwyrobu	Ilość kilogramów	% wilgotności surowca otrzymanego z magaz. na oddział	Wilgotność w powietrzu	Temperatura	Stan pogody	Przy I-ej operacji dodano wody			Data badania II operacji	% wilgotności surowca przed skropieniem w II-ej operacji	Wilgotność w powietrzu	Temperatura	Stan pogody	Przy II-ej operacji dodano wody			Razem dodano wody.			Data krajania	Skrajano mieszanki kg.	Nadwyżka w porównaniu z otrzymanym surowcem		Wilgotność skrajanej mieszanki	Wilgotność w powietrzu	Temperatura	Stan pogody	Uwagi
								kg	% wody w stosunku do surowca	% wilgotności w materjale						kg	% wody w stosunku do materjału	% wilgotności w materjale przed skrajan.	kg	% w stosunku do materjału	% wilgotności w materjale przed skrajan.			kg	%	%	w chwili oddania do mat.			

Odczynnik (ksylol) otrzymają Zakłady w ilości po 5 kg; dalsze zapotrzebowanie należy pokrywać na miejscu (cena w Warszawie wynosi 85 gr. za 1 L.) lub za pośrednictwem Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego.

W końcu Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego zaznacza, że po dostarczeniu Zakładom aparatury i odczynników zostaną powołani z nich urzędnicy do Warszawy, celem wyszkolenia ich w badaniu wilgotności metodą Schläpfera i w innych czynnościach laboratoryjnych.

Dyrektor Polskiego Monopolu Tytoniowego

(—) **Dr. A. Kreutz**

63.

OKÓLNIK D. P. M. T. Nr. 78

z dnia 12 czerwca 1931 r.
L. 1733/II/F/31

w sprawie kontroli zwilżania surowców.

Do
wszystkichPaństwowych Fabryk Wyrobów Tytoniowych (z wyjątkiem Bydgoszczy, Kościan i Wodzisławia).

Wielokrotne zarządzenia i wskazówki, wydane przez Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego w sprawie właściwego nawilżania surowców w przyrządzalni nie odniosły należytego skutku wzgl. odniosły skutek niepożądany; Fabryki z obawy przed nadmiernem nawilżaniem bądź to zaniedbują w zupełności zwilżania, bądź też zwilżają surowce w niedostatecznej mierze. Niewłaściwe zwilżanie pociąga za sobą pracę „na sucho", co w konsekwencji powoduje rozdrabnianie materjału i wywołuje uzasadnione reklamacje konsumentów.

Dla uniknięcia tego ujemnego zjawiska Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego zmuszoną została do wprowadzenia kontroli zwilżania surowców tytoniowych przy pomocy wodomierzy, wbudowanych w urządzenia doprowadzające wodę do operacji.

Wodomierze te, zastosowane na próbę w niektórych fabrykach dały dobre wyniki, co skłania Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego do wprowadzenia tego środka kontrolnego i pomocniczego w pozostałych fabrykach, produkujących tytonie krajowe i papierosy.

Przydział wodomierzy nastąpi oddzielnem za rządzeniem; otrzymane wodomierze wbudują fabryki same w rurociąg wg. wskazówek otrzymanych przy przydziale wodomierzy.

Dla należytego posługiwania się wodomierzami przy nawilżaniu surowców otrzymają Fabryki w niedługim czasie zgodnie z zarządzeniem z dnia 6.VI. 1931 r. L. 1165/II/31 urządzenia laboratoryjne do oznaczania wilgotności w materjałach tytoniowych metodą destylacyjną Schläpfera.

Po otrzymaniu tych aparatów tudzież wodomierzy i po włączeniu tych ostatnich do rurociągu, Fabryki rozpoczną systematyczne badanie wilgotności surowca w trakcie I-ej i II-ej operacji, tudzież krajania i wyniki tych badań zapisywać będą do specjalnego zapisku, który należy prowadzić wg. przyległego wzoru. **Odpis tego zapisku winien być dołączony każdorazowo do wykazów gospodarczych przyrządzalni.**

Przy badania należy mieć na oku pożądany i właściwy stopień wilgotności w mieszance oddanej do maturacji i wymaturowanej i tak regulować nawilżanie, aby osiągnąć pożądany skutek. W tym celu należy również przeprowadzić badania mieszanki przed dalszą jej przeróbką na papierosy lub zapakowaniem; da się to łatwo uskutecznić ponieważ każda siatka nosi datę skrajania, a przy pomocy zapisku można łatwo stwierdzić, jaką wilgotność posiadała mieszanka przed oddaniem jej na skład maturacyjny.

1 załącznik.

Za Dyrektora P. M. T.

(—) **A. Lewicki**

Naczelnik Wydziału

64.

OKÓLNIK D. P. M. T. Nr. 79

z dnia 12 czerwca 1931 r.
L. 1942/II/F/31

w sprawie preliminarza sprzętów fabrykacyjnych na r. 1932/33.

Do
wszystkich Państwowych Fabryk Wyrobów Tytoniowych.

W planach finansowo - gospodarczych P. M. T. wyróżnia się z pośród ruchomości, znajdujących się w Fabrykach, jako osobną grupę „sprzęty fabrykacyjne". Na zakup „sprzętów rabrykacyjnych", ich koncerwację i naprawę, winny być przewidziane w planie finansowo-gospodarczym specjalne kredyty.

Nieświadomość tego stanu rzeczy w Fabrykach względnie brak ustalenia, które przedmioty inwentarza ruchomości należą do grupy „sprzęty rabrykacyjne" powodowało dotychczas, że kredyty na zakup sprzętów, wzgl. ich naprawę i koncerwację nie były preliminowane w odpowiedniej wysokości; z tych samych przyczyn powstawały częste wątpliwości, czy pewien przedmiot jest „sprzętem fabrykacyjnym", czy też należy do innych ruchomości. Dla zapobieżenia temu na przyszłość Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego wyjaśnia, że przez „sprzęty fabrykacyjne" należy rozumieć w ogólności przedmioty inwentarza ruchomości (sprzęty i narzędzia), **które znajdują się w oddziałach fabrykacyjnych i służą jako środki pomocnicze do wytwarzania wyrobów tytoniowych,** bądźto bezpośrednio np. stoły fabrykacyjne, bądź pośrednio, np. stołki dla robotnic, stoły odbiorcze, przyrządy w materjałach chemicznych zakładów i t. p.

Nie podpadają pod pojęcie „sprzętów fabrykacyjnych" a) maszyny, b) narzędzia warsztatowe, c) wszystkie sprzęty, znajdujące się poza oddziałami fabrykacyjnemi, d) sprzęty, znajdujące się na oddzia-

łach, nie służące jednak jako środek pomocniczy przy produkcji, jak np. biurka i krzesła w kancelarjach oddziałowych urządzenia szatni robotniczych, e) urządzenia zakładów humanitarnych (żłobki), dziecińce, przedszkola, bibljoteki, kuchnie robotnicze).

Dla ułatwienia Fabrykom orjentacji odnośnie do pojęcia „sprzętów fabrykacyjnych", Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego załącza do niniejszego zarządzenia alfabetyczny spis, zawierający przykładowe wyliczenie najważniejszych przedmiotów, które pod to pojęcie podpadają. Spis ten dzieli się na dwie grupy, z których 1-a obejmuje „sprzęty fabrykacyjne", w ścisłem tego słowa znaczeniu, 2-a zaś urządzenia laboratoryjne. Spis ten, aczkolwiek **niekompletny**, pozwoli fabrykom wyrobić sobie dokładniejsze pojęcie o „sprzętach fabrykacyjnych" i przez analogję da możność zadecydowania o charakterze innych sprzętów używanych przy produkcji, a które spisem nie zostały objęte.

Wobec zbliżającego się terminu opracowania preliminarza budżetowego na r. 1932/33, Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego poleca opracować preliminarz wydatków na zakup, knserwację i naprawę sprzętów fabrykacyjnych na r. 1932/33 i przedłożyć go Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego (Wydział II Fabrykacyjny) w terminie **do 20 czerwca 1931 r.**

Preliminarz winien objąć nazwy przedmiotów i urządzeń z możliwie dokładnem określeniem celu, typu (ustalonego wydanemi zarządzeniami), ilość, preliminowaną cenę jednostkową i wartość, tudzież uzasadnienie preliminowanej ilości.

Jako cenę jednostkową należy przyjąć lokalne ceny.

Urządzenia i sprzęty potrzebne w laboratorjum oddziałowem, należy ująć w oddzielną podgrupę. Te przedmioty jednak, które są używane zarówno na oddziałach fabrykacyjnych (np. termometry) jak i w laboratorjum należy zamieścić, stosownie do ich przeznaczenia, zarówno w grupie „sprzętów fabrykacyjnych", jak i w podgrupie „urządzenia laboratoryjne".

W analogiczny sposób należy sporządzać preliminarz sprzętów fabrykacyjnych na każdy następny rok budżetowy, o ile w tej mierze nie zostaną wydane odmienne zarządzenia.

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego zwraca uwagę na konieczność jaknajdokładniejszego sporządzania preliminarza, ponieważ kupno sprzętu choćby jaknajbardziej potrzebnego, lecz nie umieszczonego w preliminarzu, będzie ze względu na przepisy budżetowe, jeśli nie niemożliwe — to przynajmniej wielce utrudnione (virement).

W końcu Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego zaznacza, że kredyty na zakup „sprzętów fabrykacyjnych" są ze względów budżetowych zwykle dość szczupłe, to też w budżecie mogą być uwzględniane tylko przedmioty rzeczywiście konieczne; obowiązuje to szczególnie w roku 1932/33, wobec koniecznej oszczędności w preliminowaniu wydatków na ten rok.

W końcu Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego zaznacza, że ze względu na bardzo szczupły kredyt na zakup „sprzętów fabrykacyjnych" na rok 1931/32, żaden sprzęt, chociażby najdrobniejszy, nie może być zakupiony przez Fabryki bez zewolenia Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego.

Za Dyrektora P. M. T.

(—) **A. Lewicki**

Naczelnik Wyziału

Załącznik do L. 1942/II/F/31.

S P I S

„Sprzętów fabrykacyjnych"

Aparaty do mierzenia i oznaczania wilgotności w oddziałach (hygroskopy, hygrometry, polimetry).
Balje, koryta, cebry, szafliki, konwie, kubły, zbiorniki, beczki, kadzie i t. p. naczynia do nawilgacania surowców, sporządzania sosów, i zapraw, przechowywania półwyrobów i t. p.
Baniaki, sagany, konwie, bańki do przechowywania ingredjencji, gotowania sosów, klejów i t. p.
Chochle, warząchwie, łyżki, łopatki do gotowania sosów, czerpania sosów, kleju, pakowania półwyrobów i wyrobów.
Deski do prasowania cygar.
Dmuchawki ręczne, rozpylacze, o ile nie stanowią one części urządzenia.
Etażerki do paczek, pakietów, artykułów ekonomicznych.
Formy kompletne do pakietowania, fabrykacji skrętków, cygar i t. p.
Gładziarki, taczaki.
Hordy wszelkiego rodzaju.
Kalibromierze, sprawdziany,. miarki do oznaczania wymiaru półwyrobów ekonomicznych i tytoniowych.
Klatki na półwyroby.
Kosze na pudełka, odpadki i t. p.
Koziołki, maszynki do gładzenia, prasowania półwyrobów, wyrobów.
Krzesła, stołki, taburety w oddziałach.
Łopatki do papierosów, szufle, szufelki.
Marki kontrolne.
Maszynki do pakietowania, wiązania wyrobów.
„ „ obciągania skrzyń.
Miski, miseczki do tabaki, kleju i t. p.
Młynki do mielenia farb, ingredjencji, kleju i t. p.
Noże do liści tytoniowych i t. p.
Odkurzacze elektryczne na salach fabrykacyjnych.
Plombownice.
Płachty, serwety, pokrowce i inne płótna do celów fabrykacyjnych.
Podja, podesty, podstawy.
Pompy ręczne i mechaniczne do fabrykacji.
Prasy do cygar, kukiełek, skrętków.
Przetaki, rzeszota, sita ręczne.
Przyrządy do pakietowania, obcinania i t. p.
Pudełka metalowe do odnikotynizowania.
Ramy w suszniach.
Ramy oszklone na wzory, typy i t. p.
Siatki i skrzynie płócienne.

Skrzynki do prasowania cygar.
Skrzynie na półwyroby.
Stelaże (stojaki).
Stoły fabrykacyjne.
Szablony.
Termometry w oddziałach.
Typy mosiężne i z innych metali.
Wagi z odważnikami, fabrykacyjne, kontrolne.
Węże do rozpylaczy, o ile nie stanowią części kompletnego urządzenia.
Widły.
Wybijacze godła.

Urządzenia i sprzęty laboratoryjne

Butelki.
Epruwetki.
Gablotki, szafki, szafy.
Kolby.
Lampki spirytusowe.
Lejki.
Lupy.
Miary i miarki.
Mikrometry.
Miseczki.
Moździerze.
Piecyki elektryczne, gazowe.
Słoje, słoiki.
Szczypce.
Stoły robocze, stoliki pod przyrządy, podstawki.
Termometry.
Tygle i tygielki.
Wagi analityczne.

Nb. kompletne urządzenia do oznaczania piasku, nikotyny, wilgotności, tworzą jako takie oddzielne pozycje; będą one dostarczone przez Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego.

ORGANIZACJA SPRZEDAŻY

65.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 30 kwietnia 1931 r.
(Dz. U. R. P. z dnia 1 czerwca 1931 r. Nr. 50, poz. 421).

o częściowej zmianie cennika niektórych wyrobów tytoniowych Gdańskiego Monopolu Tytoniowego.

Na podstawie art. 17 i 62 ustawy o monopolu tytoniowym z dnia 1-go czerwca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 409) zarządzam co następuje:

§ 1. Począwszy od dnia 1 czerwca 1931 r. cena na tytoń „Russentabak Sorte Nr. 4" Gdańskiego Monopolu Tytoniowego ustanawia się na zł 1.10 za 50 gramów.

§ 2. Zapasy wymienionego w § 1 tytoniu, które w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia znajdować się będą we wszystkich miejscach sprzedaży tego tytoniu, a których cena została niniejszem rozporządzeniem podwyższona, jak również przesyłki tego tytoniu, które podług dokumentów przewozowych wysłane zostały przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia i w tym dniu lub po tym terminie zostały podjęte przez odbiorców, podlegają dodatkowej dopłacie na rzecz Polskiego Monopolu Tytoniowego w wysokości różnicy między dotychczasową ceną, a ceną ustanowioną niniejszem rozporządzeniem.

§ 3. Podstawę do ustalenia ilości zapasów tytoniu „Russentabak Sorte Nr. 4", podlegających w myśl § 2 niniejszego rozporządzenia dopłacie, stanowić będą przedłożone przez sprzedawców zgłoszenia oraz urzędowe zbadanie zapasów przez organa skarbowe.

Dodatkową dopłatę monopolową z uwzględnieniem właściwego rabatu, ustaloną na podstawie protokółu sporządzonego przez organa kontroli skarbowej względnie w braku tegoż na podstawie zgłoszenia, obowiązany jest sprzedawca bezzwłocznie, a w każdym razie nie później niż do 8-miu dni od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia uiścić w P. K. O. na rachunek Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego Nr. konta 30200 i donieść o tem właściwemu urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów państwowych, przedkładając równocześnie poświadczenie złożenia w P. K. O. oraz egzemplarz zgłoszenia.

W razie, gdyby ustalona i zapłacona przez sprzedawcę dopłata nie odpowiadała wysokości, którą ustalą władze skarbowe, winien jest sprzedawca bezzwłocznie po zawiadomieniu dopłacić różnicę.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1931 r.

66.

OKÓLNIK D. P. M. T. Nr. 82

z dnia 25 czerwca 1931 r.
L. 2007/IV/1/31

w sprawie czasu handlu w koncesjonowanych przedsiębiorstwach sprzedaży wyrobów tytoniowych.

Do
wszystkich Izb Skarbowych, Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego (Wydział Skarbowy w Katowicach), oraz wszystkich Urzędów Skarbowych Akcyz i Monopolów Państwowych.

W celu jednolitego unormowania czasu handlu w koncesjonowanych przedsiębiorstwach sprzedaży wyrobów tytoniowych, Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego, na podstawie § 4 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 23 maja 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 396 z 1925 r.) zarządza, co następuje:

Hurtownie tytoniowe muszą być otwarte w dni powszednie przynajmniej przez siedem godzin dla obsługi detalistów. W granicach obowią-

zujących godzin handlu hurtownik ustala początek i koniec czasu sprzedaży, jakoteż ewentualnej przerwy południowej, uwzględniając szczególne warunki, istniejące w jego rejonie i życzenia większości przydzielonych detalistów. W niedziele i dni świąteczne wydawanie towaru nie odbywa się. Hurtownia może, za zgodą urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych, w pewne dni w roku skrócić czas wydawania towaru ze względu na konieczność sporządzania perjodycznych zamknięć i obrachunków, o czem winna zawczasu zawiadomić przydzielonych detalistów.

Godziny wyznaczone do wydawania towaru, podaje się w lokalu hurtowni do wiadomości publicznej za pomocą ogłoszenia, umieszczonego na widocznem miejscu.

Co do godzin otwierania i zamykania lokalu i czasu prowadzenia handlu sklepy tytoniowe mają stosować się do przepisów, jakie w tej dziedzinie wydała właściwa władza administracji ogólnej.

To, co opwiedziano wyżej o czasie prowadzenia handlu w sklepach tytoniowych, dotyczy również i ulicznej sprzedaży papierosów.

Domowa sprzedaż wyrobów tytoniowych odbywa się w godzinach handlu przedsiębiorstwa głównego.

O treści niniejszego okólnika zechcą Urzędy Skarbowe Akcyz i Monopolów Państwowych zawiadomić w najkrótszym czasie wszystkich koncesjonarjuszów przedsiębiorstw sprzedaży wyrobów tytoniowych.

Dyrektor Polskiego Monopolu Tytoniowego

(—) **Dr. Kreutz**

RÓŻNE

67.

ZARZĄDZENIE D. P. M. T.

z dnia 23 czerwca 1931 r.

L. 1035/I/Og/31

w sprawie zakazu zawierania tranzakcji z t. zw. handlarzami okrężnymi w lokalach urzędowych.

1) Do Panów

Generalnego Inspektora P. M. T., Naczelników Wydziałów, Kierowników Samodzielnych Oddziałów i Naczelnika Kancelarji D. P. M. T.

2) Do

wszystkich Zakładów i Urzędów P. M. T.

ad 1 — 2.

Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 10 czerwca r. b. L. D. I 2457/I/31 wydało następujące zarządzenie:

„W niektórych urzędach funkcjonarjusze korzystają z usług handlarzy okrężnych, przyczem tranzakcje są zawierane w lokalach urzędowych.

Ponieważ przeprowadzanie tych tranzakcji w czasie urzędowania nie licuje z powagą stanowiska urzędnika oraz odbija się ujemnie na toku urzędowania, zabrania się nabywania jakichkolwiek przedmiotów od handlarzy lub pośredników bezprawnie krążących po biurach urzędów.

Każdy urzędnik, w wypadku ujawnienia handlarzy, obowiązany jest donieść o tem władzy przełożonej, która niezwłocznie zarządzi usunięcie ich z urzędu.

Winni niestosowania się do niniejszego zarządzenia będą pociągani do odpowiedzialnosc służbowej."

O powyższem należy zawadomić niezwłocznie podwładny personel, uprzedzając o skutkach niestosowania się do tego zarządzenia.

Za Dyrektora P. M. T.

(—) **E. Zaremba**

Naczelnik Wydziału

68.

KOMUNIKAT D. P. M. T.

z dnia 30 czerwca 1931 r.

L. 1060/I/Og/31

w sprawie wydawnictwa pod tyt. „III Rocznik Ministerstwa Skarbu za lata 1927 i 1930."

Do

Generalnego Inspektoratu P. M. T., Wydziałów i Oddziałów Robotniczego oraz Kancelarji Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego, Zakładów i Urzędów P.M.T. (wszystkie).

Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 19 czerwca b. r. L. D. I. 3007/I/31 nadesłało do Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego komunikat następującej treści:

Ministerstwo Skarbu wydało w maju b. r. „III Rocznik Ministerstwa Skarbu za lata 1927—30", zawierający dane statystyczne z dziedziny: budżetowej, podatków bezpośrednich, pośrednich i opłat stemplowych, ceł, monopolów, przedsiębiorstw państwowych, majątku państwowego, długów państwowych, obiegu pieniężnego i waluty, giełdy, kredytu (Bank Polski, Bank Gospodarstwa Krajowego, Państwowy Bank Rolny, Pocztowa Kasa Oszczędności, banki prywatne, domy bankowe i kantory wymiany,

instytucje prywatne kredytu długoterminowego, kredyty i wkłady), spółdzielczości i ubezpieczeń. Prócz powyższych danych zamieszczone zostały również dane statystyczne o rozwoju gospodarczym Polski w latach 1927 — 1930.

Na rocznik ten, źródłowo opracowany przez wydział Polityki Finansowo-Gospodarczej (referat statystyczny) i zawierający najnowsze statystyczne dane ze wszystkich dziedzin skarbowości, jak również objaśnienia, dotyczące rozwoju ustawodawstwa skarbowego, Ministerstwo Skarbu zwraca uwagę, zaznaczając, że wydawnictwo to przynieść może duży pożytek urzędnikom, przyczyni się bowiem ono niewątpliwie do pogłębienia wiedzy fachowej z dziedziny skarbowości, jak i stanowić będzie cenny materjał orjentacyjny przy urzędowaniu.

Wszelkie uwagi, dotyczące „Rocznika" i zapytania, należy kierować bezpośrednio do Wydziału Polityki Finansowo-Gospodarczej Departamentu I Ministerstwa Skarbu.

Komunikat powyższy uprasza się podać do wiadomości podległemu personelowi.

Za Dyrektora P. M. T.

(—) **E. Zaremba**

Naczelnik Wydziału

WYDAWCA: DYREKCJA POLSKIEGO MONOPOLU TYTONIOWEGO

TŁOCZONO CZCIONKAMI DRUKARNI PAŃSTWOWEJ, MIODOWA 22. 53030